

нието на вдъхновенните слова и пѣсни и служение на престарѣлитѣ му родители—били най-любимитѣ негови занятия. Василий Великий, като цѣнилъ тѣзи велика полза, която могълъ Григорий да принесе на църквата съ своитѣ велики дарования, рѣкоположилъ го епископъ Сасимский. Градътъ Сасимъ ималъ твърдѣ важно значение въ очитѣ на Кесарийскийтъ архиепископъ за борбата съ арианството, и тукъ се искало особено способно и довѣренно за това лице. Нъ Григорий, по голѣмо смирение, се отстранявалъ отъ тѣзи длъжностъ, която предназначилъ за него приятелтъ му, и въ новиятъ свой санъ по прежнему помагалъ на родителя си, а подиръ смъртъта му се отдалечилъ въ една уединена обителъ: него намѣрили и го извикали на велико поприще за дѣятелностъ въ най-нужното за църквата врѣме. Избранъ отъ православнитѣ епископи и миряни за архиепископскийтъ прѣстолъ въ Константинополь, той пристигналъ тукъ въ епоха на най-силното владичество на арианитѣ, когато били захванати отъ тѣхъ всичкитѣ храмове въ столицата.

Григорий се спрѣлъ въ домътъ на познайниците си, една отъ стаитѣ обърналъ въ храмъ (домашна църква), нарѣкълъ го Анастасия (значи въскръсение по увѣренность, че тука ще въскръсне православието) и захваналъ да проповѣдва. Арианитѣ го обсипали съ насмѣшки, поругания, хвърляли на него съ камъне, испровождали до него тайни убийци; нъ народа позналъ свойтъ истинни пастиръ и захваналъ да се притиска до неговата катедра, като желѣзо къмъ магнита (по изражение на Григория). Съ силното свое слово, съ примѣрътъ на святий животъ, съ пастирска ревностъ Григорий побѣдилъ враговетѣ на църквата и своитѣ. Подиръ това вече, по възцаряването на императоръ Теодосий, арианитѣ били изгонени изъ храмоветѣ на столицата. Когато Григорий тържественно влизалъ въ съборнийтъ храмъ придружаванъ отъ императора при радостнитѣ викания на народа, горчиви слъзи се изливали изъ очитѣ му: той съжалѣлъ за това, че му не дали да въстържествува надъ враговетѣ надъ църквата съ кротка сила на истината, като че арианитѣ отстѣпили на властѣта господарственна. Когато се появила новата ересь Македониева, Григорий се борилъ противъ нея и участвувалъ въ трудоветѣ на 2-й вселенский съборъ. Като свършилъ своя подвигъ, Григорий пакъ се отдалечилъ въ селото Арианзъ, свое отечество, и въ това тихо прибѣжище, въ строги аскетически подвиги, провелъ послѣднитѣ години на живота си. За високитѣ свои творения св. Григорий получилъ отъ църквата на-